

В КК є статті, в яких передбачена кримінальна відповідальність осіб, яких не можливо визначити як спеціальний суб'єкт, так як його ознаки прямо не передбачені в Загальній частині КК. Разом з тим таких осіб не можуть притягнути до кримінальної відповідальності без встановлення ряду спеціальних ознак. Дану групу спеціальних суб'єктів, Анощенко С. та Крапівина О. пропонують віднести до спеціальних суб'єктів з нормативно не визначеними ознаками, тобто як різновид спеціального суб'єкта [7]. До них можливо було б віднести суб'єкта злочину передбачених статтями 130 та 133 КК. Але встановлення різновидів спеціального суб'єкта не є доречним. На нашу думку, потрібно Загальну частину КК доповнити статтею, яка б нормативно визначала статті або їх частини, в яких суб'єкт злочину - спеціальний, так як це зазначено в статті 22 щодо визначення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність.

Отже, суперечки, що виникають в наслідок визначення видів суб'єктів злочинів можуть викликати помилки на практиці. Тому, на нашу думку, дане положення, зумовлює необхідність більш поглибленого дослідження суб'єкта злочину та його видів.

Список використаних джерел:

1. Харь І.О. Теоретичні та прикладні проблеми суб'єкта злочинів проти здоров'я особи за КК України / І.О. Харь // Юридична наука. - 2012. - № 2. - 128 - 136.
2. Кримінальне право України. Загальна частина : Підручник для юр. вузів і факультетів / М.І. Бажанов, Ю.В. Баулін, В.І. Борисов та ін., за ред. професорів М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. - Київ - Харьков: Юринком Інтер - Право, 2001. - С. 130-141.
3. Писарев А. Правовая охрана и защита лесов / А. Писарев // Советская юстиция. - 1982. - № 7. - С. 7-10.
4. Пакутин В. Ответственность за незаконную порубку леса / В. Пакутин // Соц. законность. - 1978. - № 11. - С. 40 - 42.
5. Светлов А.Я. Ответственность за должностные преступления / А.Я. Светлов. - К. : Наукова думка, 1978. - 303 с.
6. Гавриш С.Б. Кримінально-правова охорона довкілля в Україні. Проблеми теорії, застосування і розвитку кримінального законодавства / С.Б. Гавриш. - К. : Інститут Законодавства Верховної Ради України, 2002. - 636 с.
7. Анощенко С., Крапівина О. Суб'єкт преступления, признаки которого устанавливаются путем толкования закона / С. Анощенко, О. Крапівина // Уголовное право. - № 3. - 2009. - С. 4 - 6.

Кримінальна субкультура та її вплив на поширення витоків злочинного світу в суспільстві

Квашук В.А., курсант юридичного факультету ІКВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Кирилюк В.А.*

Дослідження кримінальної субкультури як суспільної реальності сьогодення розширює та збільшує можливості для ґрунтовної протидії злочинності та до послаблення її впливу, стає запорукою вдосконалення профілактичної роботи та антикримінальної діяльності, спрямованої на зменшення суспільно небезпечного впливу кримінальної субкультури на конкретну особу, окрему групу, на державу та суспільство в цілому.

Під кримінальною субкультурою в науковій літературі розуміють систему цінностей кримінальних об'єднань. Вона є проявом деструкції та деградації злочинців. Потрапивши до кримінальної групи і сприйнявши її субкультуру, особа звільняється від соціальних заборон, а нерідко порушення цих заборон не тільки схвалюється, а є однією із норм кримінальної субкультури, що впливає на рецидивну злочинність у місцях позбавлення волі[1, с. 52]. О. Старков, посилаючись на американську кримінологічну літературу (Емпі), пояснює, що кримінальна субкультура «не спрямована проти культури, вона є

її розвитком, але регресивним, зворотнім; крім того, вона знаходиться ніби під культурою, нижче неї, тому і називається субкультурою»[2, с. 48].

Засуджені постійно перебувають на «перехресті» двох нормативно-ціннісних систем - формальної, або офіційної (норми її встановлено державою і закріплено в законодавстві) і неформальної. Формальні норми мають регламентуючий характер, і пропонують індивіду певні правила поведінки, що спрямовані на позитивне ставлення та розуміння правових установ. Неформальні норми діють у мікрогрупах засуджених у формі традицій і звичаїв. Також елементами кримінальної субкультури засуджених є особлива мова (жаргон), пісні, татуювання, системи таємного зв'язку тощо.

Кожен засуджений індивідуально вирішує як поводити себе в місцях позбавлення волі. Дехто не зважає на інших і залишається зі своїми вже набутими звичками та рисами, але багато засуджених мають особливості переймати звички інших засуджених, які можливо мають більший авторитет. Засобами для самоствердження серед злочинних груп, як вже згадувалось, можуть бути татуювання, жаргон, пісні, клички або використання заборонених речей, створення для них схованок різних видів складності.

Татуювання є важливим атрибутом самовираження злочинного середовища, адже символіка татуювань злочинців тісно пов'язана з традиціями, звичаями і законами кримінальної субкультури. Значна кількість татуювань наноситься насильно (вони називаються «нахабами»). Даний вид татуювань наноситься особам, що займаються статевими збоченнями, які були поміченими в крадіжці у «своїх», тим що програли в карти, тим що не дотримали даного слова, доносчикам.

Як зазначає Ю.К.Александров, останнім часом, татуюються в основному особи молодіжного віку. Дорослі віддають перевагу не наносити або наносити їх на приховані ділянки тіла. Однією з причин відмови дорослих і досвідчених засуджених від нанесення татуювань є небажання мати зайву особливу прикмету[3, с. 54].

Відомо, що носієм культури є мова. На сьогоднішній день вона виявилася пронизана термінологією кримінального жаргону, на якому охоче говорять як підлітки, так і представники влади, посадові особи. Прослідковується досить небезпечна тенденція втрати чистоти національної мови, а це - найсерйозніший симптом наростання процесу глибокої криміналізації суспільства. Особливо важливо підкреслити, що ця криміналізація в першу чергу торкається підростаючого покоління, як найактивнішої в кримінальному відношенні частини суспільства і найуразливішої по своїх вікових особливостях до мовних інновацій. [4 с. 57-61].

Досліджуючи проблему впливу кримінальної субкультури на суспільство слід відзначити, насамперед, заходи боротьби із нею як у місцях позбавлення волі так і на волі. Щодо місць позбавлення волі, то тут слід було б спробувати нейтралізувати вплив носіїв кримінальної субкультури на «новоприбулих» засуджених, які одразу підпадають під тиск, що спрямований на залучення до дотримання традицій і норм кримінального співтовариства. Наприклад, доцільно розвінчувати кримінальні традиції, підірвати авторитет лідерів кримінального середовища, а також формувати у громадян негативне відношення до антигромадської субкультури з метою послаблення механізму її впливу, особливо на неповнолітніх. Щодо використання елементів кримінальної субкультури поза межами місць позбавлення волі, то тут варто було б певним чином перебудувати діяльність правоохоронної системи держави. Перш за все, слід удосконалювати кримінальне законодавство, яке повинно відповідати відносинам в суспільстві, що склалися на даний момент. Вважається за

доцільне спробувати вилучити із загального обігу такі елементи кримінальної субкультури як загальнодозволена поширеність кримінальної лірики, мови тощо. Самим же громадянам, варто було б уникати спілкування із представниками кримінального світу, не піддаватися на їх провокації.

Фундаментальні дослідження кримінальних традицій і звичаїв, дозволяють дійти висновку, що спільними для кримінального середовища традиціями і звичаями є: ухилення від суспільно корисної праці; набуття та підвищення злочинної кваліфікації; приховування злочинного способу життя і поведінки; додержання субординації відповідно становищу, яке займається в злочинній ієрархії; безперечне підкорення лідеру; виконання колегіальних рішень, утверджених злочинними угрупованнями; недопущення проникнення в своє середовище осіб, підозрюваних у співпраці з правоохоронними органами[5 с. 129].

Місця позбавлення волі перетворюються на своєрідні школи з обміну досвіду, оскільки по виразу самих злочинців їх іменують «академією», що співпадає з думкою відомих учених. Так, відомий революціонер-анархіст П. Кропоткін писав, що в'язниці - це «університети злочинності». Тож, варто припинити цей негативний резонанс, а для збереження правослухняного суспільства вживати усіх заходів для того, щоб засуджені після відбуття покарання в місцях позбавлення волі поверталися до суспільства повноцінними його членами.

Список використаних джерел:

1. Криминологія: Загальна та Особлива частини: [Підручник для студентів юрид. спец. вищ. навч. закладів] / І.М. Даньшин, В.В. Голіна, О.Г. Кальман, О.В. Лисодед; За ред. проф. І.М. Даньшина. - Харків: Право, 2003. - 352 с.
2. Старков О. В. Криминальная субкультура : спецкурс / О. В. Старков. - М. : Волтерс Клівер, 2010. - 240 с.
3. Александров Ю.К. «Очерки криминальной субкультуры.» - М.: «Права человека», 2001. - 152 с.
4. Пирожков В.Ф. «Законы преступного мира молодежи (криминальная субкультура)»Тверь, 1994. - 279 с.
5. Лебедев С. Я.Традиции и обычаи в системах криминологической детерминации (теоретические и методологические основы исследования): - 1995. - С. 129.

Проступок в кримінальному праві України та європейський досвід

Кожевніков В.О., студент юридично-психологічного факультету ННІЗН НАВС
Науковий керівник: кандидат юридичних наук , доцент *Вартилецька І.А.*

Згідно нового КПК України 2012 року було введено розподіл кримінального правопорушення на злочини та проступки, однак ці зміни обмежились процесуальним законодавством.

Пункт 7 частини 1 статті 3 КПК України відносить до закону про кримінальну відповідальність КК України та закон України про кримінальні проступки, який не прийнятий і до сьогодні. Однак дана новація суперечить Кримінальному кодексу України, який зазначає в частині 1 статті 3, що законодавством про кримінальну відповідальність в Україні становить лише кримінальний кодекс України [1, с.5].

Згідно глави 25 КПК України дізнання по кримінальним проступкам відрізняється від досудового розслідування по злочинам заборону на ведення негласних слідчих (розшукових) дій та застосування запобіжного заходу у вигляді застави, домашнього арешту, взяття під варту.

Частина 1 статті 302 КПК України встановлює можливість спрощеного провадження про кримінальні проступки у випадку коли підозрюваний визнає свою провину. В такому разі прокурор відправляє обвинувальну постанову в суд, який розглядає в спрощеному провадженні її без судового розгляду [2,